

pris: 25 kr.

Foreningen Danmark-Letland

nr. 1. marts 2015 23. årgang

ISSN 1901-5720

Vanter fra Zemgale og Latgale

Indhold

Letlands EU-formandskab	3
Back in the USSR	5
Langt fra Riga til Moskva	7
Lettiske vanter	8
Maleren Mark Rothkos nytårsfredsbudskab.	14
Ordinær generalforsamling	18
Rite Nyt	20
Kort nyt fra Latvian Institute	25
Bestyrelsen	32
Foreningen....	33
Nyttige adresser	34
KALENDER	35

Husk Generalforsamling

Se side 18-19

Extra:

Spejderne fra sommerlejren i Elskni, i Letland, kommer og fortæller om deres oplevelser efter generalforsamlingen

Forsidefotos: Lis Nielsen

Deadline for næste nummer er 1. juni 2015

foto: Hasse Ferrolld

Letlands EU-formandskab

Letlands ambassadør i Danmark, Kaspars Ozolins, holdt den 13. januar foredrag og svarede på spørgsmål om Letlands EU-formandskab og de prioriteter, som er sat for perioden 1. januar til 30. juni 2015.

Omkring 25 mennesker fra forskellige organisationer deltog i mødet, som blev holdt i Filips Kirkes Menighedslokaler og var arrangeret af Østersø NGO Netværk Danmark, som Foreningen Danmark-Letland også er en del af.

Formandskabet har fokus på tre indsatsområder: Et Konkurrencedygtigt Europa, Et Digitalt Europa og Et Engageret Europa. Programmet er ambitiøst, og Formandskabet får et travlt halvår med rigtig mange presserende opgaver, herunder ikke mindst at få gang i investeringerne i Europa, så der kan skabes flere arbejdspladser.

Det er jo ikke Letland, der skal finde på alle opgaver og handlingsemner i formandsperioden. Det er i forvejen aftalt i Kommission og Parlament, hvad man ønsker fremmet, men

det er formandslandet, der står for at lede forhandlinger og møder. Derfor ser man også nu især den lettiske udenrigsminister og premierminister være på rejse. Udenrigsminister Rinkevics er en hyppig gæst både i Moskva og i Minsk, hvor der forhandles om EU's samarbejde med Rusland (og også konflikterne mellem EU og Rusland i forbindelse med Ukraine-krisen) og om EU's kommende østudvidelse. I medierne vil man også mange gange komme til at høre om større møder for højtstående politikere og seminarer for beslutningstagere, som skal afholdes i Letland.

Det er en stor opgave, men føles også som en udmærkelse, at Letland nu, 10 år efter optagelsen i EU, kan stå med Formandskabet. Letland benytter samtidig også lejligheden til at gøre opmærksom på sin egen eksistens især ved kulturelle udstillinger og arrangementer rundt om i de øvrige EU-lande.

Kirsten Gjaldbæk

foto: Hasse Ferrold.

Mødeansvarlige: Kirsten Gjaldbæk, Ole Meldgaard, Asger Pedersen, Ambassadør Kaspars Ozolins, Susanne Prip Madsen, Jens William Grav og Flemming Thøgersen

Back in the USSR

Foredragsaften med Rikke Helms

Rikke Helms har i et halvt århundrede fulgt Rusland på nærmeste hold. Fra Sovjetunion og dissidentmiljø over afslutningen af den kolde krig og Baltikums uafhængighed til det nye Rusland. Hvor står vi så i 2015? Ved en foredragsaften i Foreningen Danmark-Letland rejste hun spørgsmålet, om vi ligesom med det gamle Beatles-nummer er på vej ”Back in the USSR”.

Af Peter Fjerring

Den røde tråd i Rikke Helms’ liv har været udviklingen i Danmarks østlige nabolande. Som russiskstuderende på Københavns Universitet var hun udvekslingsstudent i Leningrad 1969-70, hvor hun mødte et Sovjet præget af varemangel og politisk forfølgelse. I årene 1985-90 arbejdede hun som lektor i dansk på Moskvas Statsuniversitet, det var årene med Gorbatjovs reformer.

I den danske offentlighed er Rikke Helms mest kendt for sit arbejde for Det Danske Kulturinstitut. Først fra 1990-2003 som leder af vores kulturinstitut i de baltiske lande med base i Riga og fra 2003-13 i spidsen for Det Danske Kulturinstitut i Skt. Petersborg.

Rusland i tilbagegang

Hendes seneste ophold i Rus-

land oplevede hun som år med fremgang i det store land. Nu er udviklingen vendt. Det skyldes ikke blot den politiske situation med russisk engagement i Ukraine og undertrykkelse af Ruslands oppositionsgrupper. Det skyldes også en økonomi i tilbagegang grundet Vestens sanktioner og ikke mindst de faldende oliepriser, der rammer russerne hårdt. Troen på fremtiden har derfor lidt et knæk, og Rikke Helms kunne fortælle om russere, der sarkastisk bemærker: "Vi må da håbe, at 2015 bliver bedre end 2016". Der er mange ting, der vækker mindelser om Sovjetunionens tid, men i Vesten er der også brug for bedre indsigt i russiske forhold og en mere kvalificeret hjælp til at få Rusland på rette vej, lød budskabet fra Rikke Helms.

Sidste punktum ikke sat

Efter mange år i udlandet vendte Rikke Helms i starten af 2014 tilbage til Danmark. Men hendes engagement varer ved, og hun fungerer i dag som rejseleder og foredragsholder – et arbejde, der giver hende rig mulighed for at formidle sin enorme viden til andre. Sidste punktum er endnu ikke sat i et imponerende virke.

Rikke Helms fortæller et interesseret publikum om sit liv med Rusland og de baltiske lande. Foto: Peter Fjerring.

Anna Sevortian, russisk forkæmper for menneskerettigheder, der for nylig besøgte København.

Langt fra Riga til Moskva

Letland har de seneste årtier udviklet et samfund med et væld af frivillige organisationer. I skarp modsætning til letternes nabo mod øst, Rusland. Her har foreningslivet det svært – det indtryk blev bekræftet, da den russiske forkæmper for menneskerettigheder Anna Sevortian besøgte Østersø NGO Netværket i Danmark.

Af Peter Fjerring

Anna Sevortian, der for nylig talte ved et velbesøgt møde på Københavns Rådhus, arbejder til daglig som direktør for det Berlin-baserede netværk EU-Russia Civil Society Forum. Hun har tidligere været leder af Ruslandsafdelingen af Human Rights Watch og gennem årene bidraget til over 40 rapporter om menneskerettigheder og foreningsfrihed i Rusland.

Forskellige syn på Ukraine

Hendes hovedbudskab var, at der i Rusland er stor forskel

på de politiske ledeses og folkets syn på samfundsforhold. Det gør sig blandt andet gældende i forhold til konflikten i Ukraine, hvor de fleste russere ifølge Anna Sevortian bare ønsker en fredelig løsning i modsætning til landets politiske ledere, der med magt vil varetage de russiske befolkningsgruppers interesser i Ukraine.

Derfor ser Anna Sevortian det som en svaghed, at Ruslands foreninger inden for samfundsforhold og politik er meget lidt udviklede og primært findes i bestemt miljøer i nogle af det enorme lands storbyer. I Ruslands mindre byer og på landet er denne form for organisering ikke-eksisterende.

Chikane mod foreningsfolk

Og deltagelse i den del af foreningslivet, der har med samfundsforhold og politik at gøre modarbejdes aktivt af myndighederne, lød det fra Anna Sevortian. Borgere, der engagerer sig, kan opleve chikane – at blive hængt ud som ”udenlandsk agent” eller få problemer med ansættelse på offentlige arbejdspladser. Og foreningers kontorer risikerer at blive lukket af myndighederne med ubegrundede påstande om for eksempel ”manglende brandsikkerhed”.

Deltagerne gik trods alt hjem fra mødet med Anna Sevortian med en lille smule håb. Hun kunne således fortælle om en voksende gruppe af især unge russere, der har rejst i udlandet og har international kontakt. Og som kritisk kan sammenligne russiske forhold med andre lande. Denne samfundsgruppe vil fremadrettet fylde mere i det russiske samfund, fortalte Anna Sevortian.

Lettiske vanter

Den lettiske ambassadør Kaspars Ozolins havde inviteret foreningen Danmark-Letland til at se en lettisk vanteudstilling i Europahuset onsdag den 11. februar.

En flok af medlemmerne var mødt op og fik en fin modtagelse med kaffe og småkager.

Derefter gik Olga Rodena i gang med at fortælle om de små billeder der hang på væggene. Hvert vante-par var fint indrammet og som hun sagde, en tro kopi af nogle vanter som nu var på Etnologisk Museum i Riga.

Olga fortalte, at hver af de 4 områder i Letland: Latgalen, Zemgalen, Kurzeme og Vidzeme havde deres helt specielle farver og mønstre på vanterne. Folk som kendte til strik kunne sige hvor i Letland et par vanter kom fra, når de så mønstrene og farverne.

Her er nogle uddrag af Olgas foredrag om vanterne:

” For letterne er vanterne en vigtig del af deres identitet.

Vanterne er forankret i deres traditioner og mytologi. I gam-

le dage var hele livet strikket ind i vanterne: fødsel, konfirmation, bryllup, begravelse og venskaber med andre. De ældste vanter man har fundet er fra det 10. århundrede, men traditionen med strikning af vanter lever også i dag. På etnografisk museum i Riga kan man se en udstilling af vanter og deres betydning.

I gamle dage blev vanterne betragtet som en kapital. Pigerne startede med at strikke vanter allerede i 6-8 års alderen og en teenagerpige kunne have 100 par vanter og senere kunne en voksen kvinde have op til 300 par vanter som medgift. Mønstrene i vanterne skulle ikke gentages i det næste par vanter, derfor findes i Letland flere tusind registrerede vantemønstre.

I det gamle lettiske sprog findes ordet ja ikke. Derfor blev aftaler tit vist gennem poetiske udtryk eller rituelle handlinger. For eksempel, når en mand friede til en kvinde, var det klareste ja at give frieren et par af de smukkeste vanter og med de mest indviklede mønstre. Hvis den unge kvinde var i tvivl kunne hun nøjes med at give ham den ene vante, dermed gav hun udtryk for sin tvivl.

Lettiske folkesange advarer dog unge mænd om, ikke at tage den smukkeste hånd men den varmeste hånd.

Vanterne blev strikket til det formål, de skulle benyttes. Der var vanter til ceremonier, til fest og til hverdag. De blev brugt til at give ud af ved forskellige lejligheder, for eksempel når man skulle rundt og invitere til bryllup eller ved begravelser, hvor der var strikket specielle vanter til de der skulle bære kisten. Begravelsesvanterne blev strikket på et senere tidspunkt af livet af ældre kvinder.

Vantens komposition kan deles op. Særlig opmærksomhed var der på området der skulle varme håndleddet. Her var specielle teknikker og ornamenter. Nogle vanter blev strikket stramt om håndleddet andre mere brede og vide og længere således at de kunne trækkes ud over frakkeærmet og vises i al deres pragt. Men de mest interessante mønstre blev strikket på den lavere del af vanten, hvori der blev inkorporeret forskellige symboler som havde en særlig mening og betydning for bæreren. Sådanne symboler skulle bringe velsignelse og lykke og havde sine egne ønsker og drømme gemt, men vanterne var også i høj grad et statussymbol for bæreren.

Hvert landområde havde og har deres egne karakteristiske og unikke vanter.

Kurzeme bruger for eksempel et strikkemønster der kaldes "solen" og et der hedder "stjernen". Store mønstre kommer sædvanligvis fra Kurzeme, hvorimod Vidzeme har mindre mønstre. Zemgalen har mønstre på vanten op til og omkring tommelfingeren. Latgalen lægger mere vægt på at dekorere den nederste del af vanten og mønstrene er teknisk set vanskeligere. De er kendt for at have mange gamle mønstre og farvevalg, ligesom der findes mønstre med blomster og planter. Vanterne fra dette område har sædvanligvis rød, grøn og gule designs på en hvid baggrund.

Den østlige del af Latgalen er blevet påvirket udefra, rød og blå bruges oftere og baggrunden er tit en mørk farve og her findes også blomster design, en indflydelse fra de østlige slaviske naboer.

Man brugte sin egen uld og farvede det med de planter, som voksede i området. I slutningen af det 19. århundrede begyndte man at bruge aniline farver til at farve garnet med.

Specielt den lyserøde farve var sjælden og eftertragtet.

Zemgalens vanter er strikket i rolige, afdæmpede og smukke jordfarver. Der bruges mest sort, brun, grøn og blå. Det mørke i vanten og mønsteret er forskellig fra de andre områder. Zemgalen er den region der har færrest forskellige mønstre.

Vidzeme vanten er karakteristisk ved brug af hvid, sort, grå og grønne farver med en frynset ring som kombinerer lyse og mørke farver. Vanter med en hvid baggrund har normalt et stort koloreret design på vanten, men aldrig

blomster.

Kurzeme har den største samling af variationer af vante mønstre. Deres mønstre er større og flottere end i de andre regioner. En af årsagerne til dette skyldes nok at landet har ligget ud til en kyst med muligheder for at få inspiration andre steder fra. De bevægede sig også hurtigere væk fra det traditionelle strik mange år før de andre landsdele gjorde det. I Kurzeme er der meget mere orange, magenta, og sort i mønstrene, end de traditionelle rød, gule, grønne og blå farver. Desuden var der ikke frynser på deres vanter.

Hvorfor er vanterne blevet det mest signifikante?

Fordi vanter er relateret til hånden.

Fordi for letterne var hænderne den vigtigste del af kroppen.

Det var et folk der levede af deres hænder og med jorden.

Derfor er der også i det lettiske sprog en mængde udtryk og begreber som viser tilbage til hænderne.

Ordet "rokas" betyder hånd.

Don't give up- Nenolaid rokas;

Og der er ordsprog som: "One should not wipe their nose in a mitten. Whoever does that never gets rich." /J. Andriņš, Taurkalns./".

*Redigeret og oversat af
LN*

Lejre 16. januar 2015

Maleren Mark Rothkos nytårsfredsbudskab.

Kære Danish Friends of the Mark Rothko Art Centre
Daugavpils.

Maleren Mark Rothkos nytårsfredsbudskab.

Den berømte amerikanske maler Mark Rothko har ikke alene beriget en hel verden med sine lysfyldte udtryksmættede malerier, men også arbejdet på at fred og forsoning skal være den vigtigste dagsorden i vort liv og i samfundet.

Det næsten nyoprettede Rothko-Center i Daugavpils, hvor der hænger seks originale malerier af Mark Rothko visualiserer på mange måder dette budskab. Det er der hårdt brug for i det kommende år, hvor der er så mange mørke skyer over Europa – men der samtidigt kæmpes for at drive dem væk.

I september 2014 blev galleriejer Dorte Philipsen, der har støttet oprettelsen af Rothko Art Centre, sammen med mig inviteret til et stort seminar, der foregik både i Riga (Kulturby) og Daugavpils,

Seminaret: Den abstrakte ekspressionisme- Følelsernes sprog. foregik d. 23 og 25 september 2014.

Det var centreret om nye fortolkninger af Rothkos kunst, dens betydning og dens placering i samtidens kunsthistoriske kontekst. Selve seminaret om Rothkos kunst og dets indflydelse blev afholdt på det nye Nationalbibliotek i Riga.

Christoffer Rothko

Hovedtaleren var Rothkos søn Christoffer Rothko, der fremlagde en ny fortolkning af Rothkos kunst – han påpegede, at det ikke alene var farven, men også selve rumopbygningen, der var det betydningsbærende og oplevelsesgivende i hans fars kunst.

Dag 2 var begivenhederne henlagt til Daugavpils. Der blev præsenteret en spændende udstilling med Peter Griffins bevægende malerier.

Peter Griffin har flere gang været vist i Galleri Gl. Lejre, hos Dorte Philipsen, samt på Art Herning.

Der blev også præsenteret fascinerende ny ung kunst. En række kunstnere fra den in-

ternationale kunstverden, der deltog i den årligt tilbagevendende workshop.

Både seminaret i Riga og udstillingerne i Daugavpils gav ny indsigt i Rothkos eget magiske billedunivers, og i hans forhold til samtid og nutid. Udstillingerne i Daugavpils gav i det store og hele både inspiration og ny viden om vor samtidskunst.

Else Marie Bukdahl januar 2015

Politiken skrev d. 3. januar 2015:

Letlands statsminister Laimdota Straujuma husker kun alt for godt sovjettiden. Hun vil have EU til at fortsætte en hård linje mod Rusland under det lettiske formandskab der netop er begyndt.

8. Januar 2015 blev jeg inviteret til Opening of the Latvian EU Council Presidency 2015, i Europa.

I 2008 da jeg stiftede Danish Friends støttede både Uffe Ellemann-Jensen og Herbert Pundik op om projektet. Danish Friends var med til at give Mark Rothko Art Centre større mulighed for fundraising og EU-støtte. Opbygningen af Mark Rothko Art Centre er støttet med ca. 80 % fra EU.

Opening of the Latvian EU Council Presidency 2015, Uffe Ellemann-Jensen

Uffe Ellemann-Jensen, Letlands Ambassadør i DK, Dorte Philipsen og Rikke Helms

Mark Rothko Art Centre, Daugavpils, I skal se det engang. Husk at vi i Danish Friends stadig kan været med til at gøre bare en lille forskel.

Rigtig godt nytår fra Danish Friends, Else Marie Bukdahl og Dorte Philipsen.

Ordinær generalforsamling

Brønshøj, den 18.2.2015

Indkaldelse til ordinær generalforsamling i Foreningen Danmark-Letland

Mandag den 23. marts kl. 19.00
i "Kulturhuset Kilden", Nygårds Plads 31, Brønd-
byøster

Offentlige transportmuligheder: bus 9A, bus 13 eller S-tog:
Brøndbyøster St.

DAGSORDEN

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Det reviderede regnskab
4. Forslag fra bestyrelsen
5. Forslag fra medlemmer (skal jfr. vedtægterne være indsendt skriftligt inden 15.februar, ingen modtaget)
6. Fastsættelse af kontingent
7. Valg af medlemmer til bestyrelsen
På valg er: Kirsten Gjaldbæk, Anita Vizina-Nielsen, Anda Dyrhund-Parbst, Niels Bendix Knudsen alle villige til genvalg
8. Valg af 2 suppleanter til bestyrelsen
Peter Fjerring er villig til genvalg
9. Valg af revisor, Helen Hansen (villig til genvalg), revisor suppleant Dora Bentsen (villig til genvalg)
10. Eventuelt

Foreningen Danmark-Letland holder **generalforsamling fra kl.19.00 til 20.00.**

Husk, at kun medlemmer, der har betalt kontingent for år 2014, har *stemmeret* ved generalforsamlingen.

Kl. 20.00 er der spisning af smørrebrød (der skal skriftlig bestilling forud, stk. a' 30.00 kr). 1 stk drikkevare incl. Desuden serveres der kaffe og lidt sødt for 10 kr. pr. person

Kl 20.30 – 21.00:

Spejderne fra sommerlejren i Elskni, i Letland, kommer og fortæller om deres oplevelser og om nye tiltag.

Tilmelding til spisning på nedenstående slip, der sendes pr. post eller mail til Kirsten Gjaldbæk, Kongstedvej 12, 2700 Brønshøj, eller kirsten.gjaldbaek@gmail.com senest den 18. Marts 2015.

På bestyrelsens vegne

Kirsten Gjaldbæk

Jeg tilmelder mig herved til fællesspisningen ved generalforsamlingen den 23. marts 2015, og ønsker

_____stk smørrebrød a' 30 kr, som betales i forbindelse med spisningen

NAVN _____

Rite Nyt

Årets gang på Rite Højskole

2014-2015

Kære Støttekredsmedlemmer

Niels Bendix beretter: "Nu er jeg igen en tur i Letland for at se til skolebygningen, og forbedre toiletterne til de af jer som kommer til generalforsamlingen i maj måned. Det sidste nye som er blevet mig fortalt, er at der her i nabolaget er blevet skudt 7 ulve ud af et kobbøl på 9. Det var de unge og uerfarne, der faldt.

Jeg har i dag været i Daugavpils for at planlægge en busudflugt til Mark Rotko Museet. Jeg mødte en kvinde på ca. 40 år, og jeg spurgte om hun kunne finde en person, som kunne fortælle om russernes syn på den aktuelle konflikt. Så fortalte hun mig sin slægts historie, om hvordan bedsteforældrene var flygtet og alligevel blevet fanget og sat i en kreaturvogn, som så blev bombet af Sovjet. "Vi skal ikke okkuperes mere", sagde hun mens tårerne trillede ned af kinderne og hun undskyldte sin beretning. Det var lidt svært at følge hende, men pointen er, at så snart der trykkes på den knap der hedder russisk tankegang i relation til vesten så vælter følelserne op og intet kan standse dem.

Årsmøder

Som I ved holder vi to årsmøder et i Sønderjylland og et på Sjælland.

Aktiviteterne i støttekredsen begyndte med et velbesøgt årsmøde i Sønderjylland på Toftlund Højskole i marts 2014, hvor hovedvægten og trækplastret var et foredrag ved Rikke Helms, tidligere leder af kulturinstituttet i Riga og senere i Sct. Petersborg. Vi vil gerne takke arrangørerne og højskolen for et godt arrangement, som endte ud i en flot donation på 6500 kr. til Rite højskole og fra Bredebro Venskabsbyforening modtog vi 3500 kr. mange tak.

I samme måned var der årsmøde i Ålholm Kirkes sal, som sædvanligt et hyggeligt og pænt besøgt arrangement. Tak fordi vi år efter år må komme tilbage og holde vores årsmøder der, det er jo ikke en selvfølge og kun via Ole Petersens ihærdige indsats lykkedes det at stoppe den besluttede kirkenedlæggelse.

Generalforsamlingen

Generalforsamlingen på Rite Højskole i maj var med kun lille dansk deltagelse og uden store ting på dagsordenen. Men til gengæld deltog mange letter og også en venskabsklub fra Litauen og det hele endte med spisning for 50 personer, som sad bænket klemmt og sang litauiske og lettiske sange.

Her er flettet en stor sko til at sætte i haven og fylde med blomster.

Årets kurser:

Kvindekurset med workshops i håndarbejde og kreative ting blev afholdt igen i år og med stor deltagelse og glæde. Fra dansk side var inviteret Lisbeth Andersen som underviste i

Her fremstilles lamper af balsamsflasker.

perlestrikk og Jesper og Aase Lundbye havde igen i år en fin workshop med at lave balsamsflasker om til lamper. Desuden blev der fremstillet små puffer ud af tomme plastikflasker, som blev betrukket, lavet pileflet og knyttet bæltter og mange andre ting som lettiske lærere stod for.

Kurserne for børn var i år lige ved at gå i vasken. Vores tidligere leder af børnelejren havde glemt at få fornyet sit lederskab til campen, det skal åbenbart ske jævnligt efter nogle år og med deltagelse på et weekend kursus, således at man holder certifikatet ved lige. Det blev derfor kun til sommer-skole med dukketeater for mindre børn og kun i dagtimerne. Der blev spillet over et velkendt lettisk folkeeventyr. 22 børn deltog med lokale lærere som ledere.

Malekursus:

Maja Daugaviete, som også tidligere har undervist på skolen, tog sig af dette års malekursus. 10 kvinder deltog.

Besøg:

17 Seniorer fra skolerne i Odense besøgte og boede på Rite i april. Vi var på Nerete skole og genså seniorerne der og vi var på tur rundt i Letland. Alt i alt en uges tid. Meget hyggeligt besøg.

En stor gruppe fra Them ved Silkeborg besøgte os på deres vej til venskabsbyen Gulbene, dejligt at kunne byde indenfor og vise rundt og fortælle om denne del af Letland, tak fordi I kom og tak for sidst ved arrangementet i menigheds- huset i Them senere på året.

Projekter:

Vores "Seniorer i skolen" projekt er ved at ebbe ud, dog således, at der fortsat er mange seniorer i gang på mange skoler i Odense Kommune, ja det er endda udvidet i antal. En udløber af projektet er at Lis og jeg har været på besøg på Harsewinkel skole i Niedersachsen, Tyskland. Der har de en lidt anderledes måde at have seniorerne med i skolen, det er mere erhvervsrettet, hvor pensionerede håndværkere underviser 10. kl. elever i praktiske fag. Lærerne er med

som observatører. Vi arbejder på om dette kan indpasses i den danske skolemodel.

<http://www.august-claas-schule-foerderverein.de/jau/>

Culture guide projektet kører indtil sommer, partnerne mødtes i København i december og der skal inden afslutningen udarbejdes en netbaseret hånd-bog.

<http://nordplus-cultureguides.dk/meetings/rite-sept-2013.html>

Strik:

Vi har også været optaget af at prøve at lave et projekt om noget med strikning og håndarbejde, fordi så mange kvinder er interesserede her i området. Vi havde lagt en ansøgning ind om ”Strikketraditioner omkring Østersøen”, den fik vi afslag på, men vi forsøger igen i år med et lidt andet focus. Noget af det der optager os året igennem er at komme rundt til kvinderne i området her i Rite for at købe de strikkevarer, de sidder derhjemme og strikker, gamle og nye mønstre, hvilken slags uld, farver, størrelser og snakken om naboer, familie, tiderne og priserne.

I løbet af året hober vanter, sokker, pulsvarmere, benvarmere, sutsko, lårlange strømper sig op i mølsikre kasser hjemme i værelserne indtil det igen bliver julemarkedstid. Princippet er: Kvinderne tjener på at strikke, støttekredsen hjælper med at sælge og tjener til at drive højskolen for.

Lige nu arbejdes der på højtryk med billedbogen om de første 20 år i Rite.

Til generalforsamlingen 16. maj ligger den forhåbentlig klar. Vi siger tak for jeres fortsatte støtte.

Med venlig hilsen Niels Bendix

Kort nyt fra Latvian Institute

Letland har den største vækst af internationale turister

Letland har den største stigning i mængden af udenlandske besøgende set i forhold til resten af EU. Stigningen i Letland er 18,9% efterfulgt af Grækenlands vækst på 16%.

Udenrigsminister Rinkevics har fremlagt sine prioriteter for det lettiske formandskab

Udenrigsminister Edgars Rinkēvičs fremlagde i december sine prioriteterne for det lettiske formandskab for Rådet for EU og de vigtigste begivenheder på tidsplanen. De blev præsenteret for ambassadører fra Den Europæiske Unions medlemsstater. Ministeren understregede, at Letland har til hensigt at fokusere på tre grupper af prioriterede spørgsmål:

- fremme af konkurrenceevne og vækst i EU;
- udnyttelse af digitale muligheder for at stimulere EUs-vækst;
- styrkelse af EU på den globale scene.

To tigre blev født i Riga Zoo

Den sibiriske tiger Katrina fødte for nylig Thor og Odin. Det er et meget velkommen tilskud af den truede sibiriske tiger. Det er verdens største tigre og der er kun få hundrede tilbage i dag.

Letland overtog formandskabet for Rådet for EU

Den 1. januar overtog Letland formandskabet for Rådet for Den Europæiske Union (EU) Den officielle hjemmeside for det lettiske formandskab er: <https://eu2015.lv/>

Lettisk PM er stolt over sit program til at nedbringe ungdomsarbejdsløsheden

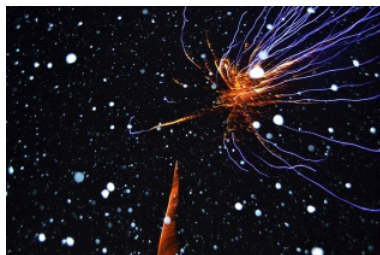
Premierminister Laimdota Straujuma har udtalt, at programmet til reduktion af ungdomsarbejdsløsheden er en af de største bedrifter som den lettiske regering påtog sig i 2014. ”Jeg er tilfreds med ungdomsarbejdsløsheds programmet,” sagde statsministeren, der påpegede, at i henhold til programmet, havde Letland ydet støtte til flere tusinde unge til studier, arbejde og til at starte egen virksomhed.

AirBaltic er udnævnt til at være det mest rettidige af verdens flyselskaber

Det Lletiske nationale flyselskab AirBaltic er blevet bedømt til at være det mest rettidige flyselskab i verden. Ifølge OAG Aviation Solutions var 94,5 procent af airBaltics flyvninger rettidige i 2014. Verdensklasse flyselskaber som Iberia, Saudi Arabian Airlines og Japan Airlines fik også top 10 i rettidighed.

Regeringen godkender Letlands samarbejde med Den Europæiske Rumorganisation

Regeringen besluttede at Letland vil beholde sin status i Den Europæiske Rumorganisations

(ESA) europæisk samarbejdende organisation i den næste femårsperiode. Letland vil deltage i ESA aktiviteter som jordobservation, rumteknologi og uddannelse - på hvert af disse områder har Letland aftalt at gennemføre en række konkrete projekter.

Premierminister Laimdota Straujuma talte ved World Economic Forum

I en tale ved World Economic Forum i Davos i en paneldiskussion om Europas to udfordringer: "Vækst og stabilitet", understregede statsminister Laimdota Straujuma, at Euro-

pas økonomiske vækst er et must for stabilitet. "Stabil vækst er Europas skytsengel", sagde Straujuma til deltagerne i forummet. Hun indrømmede også, at en balance mellem vækst og social sikring er en integreret del af Europa.

Letland bevæger sig op i "Heritage Foundations" økonomisk frihed Index

Letland er blevet nr 37 i økonomisk frihed på verdensplan

ifølge 2015 indekset for økonomisk frihed fra "Heritage Foundation" tænketanken og "The Wall Street Journal". Hong Kong er stadig verdens mest fri økonomi, efterfulgt af Singapore, New Zealand, Australien, Schweiz, Cana-

da, Chile, Estland, Irland og Mauritius. Nordkorea, Cuba, Zimbabwe, Venezuela, Iran og Eritrea er i bunden af indekset.

Letlands centralbank: ECBs køb af obligationer vil også fremme udlån i Letland

Den Europæiske Centralbank vil også købe Letlands obligationer og forhåbentlig vil en del af de penge, der pumpes ind i den europæiske økonomi også nå Letland og fremme bankernes udlån her, erklærede den lettiske præsident Ilmārs Rimševics. Bank

of Letland vil blive involveret i køb af Letlands obligationer, og ECBs vidtrækkende foranstaltninger har til formål at sætte skub i den økonomiske aktivitet, forklarede han.

Største naturlige befolkningstilvækst i 2014

21.532 børn blev født i Letland i 2014. Det er den største naturlige befolkningstilvækst siden 2010. Det betyder, at fødselsraten i 2014 i forhold til det foregående år, steg med 4,34 procent.

47 lettiske film har premiere i år

I alt 47 lettiske film vil få premiere i år; 42 af dem blev produceret i samarbejde med National Film Center Letland. Listen omfatter fem spillefilm, fire korte spillefilm, 27 dokumentarfilm og 11 animerede film.

Tour de KGB-bygningen i Riga

Det lettiske Institut og Museum for besættelsen af Letland har i samarbejde med Giraf Visualise-

ring Group udarbejdet en virtuel tur gennem det tidligere KGB hovedkvarter i Riga. I alt atten 360 graders panorama fotografier viser forskellige scener fra bygningsværket, som anses for at være blandt de mest symbolske testamenter fra den sovjetiske besættelse af Letland (1940-1941, 1944-1991). Turen indeholder derudover forklarende tekster, billeder og videoer.

Kornhøsten i 2014 satte ny record

Ifølge de foreløbige data, var kornhøsten i 2014 2,2 millioner tons, hvilket er 278.500 tons eller 14,3 procent mere end i 2013, og nåede det højeste niveau i Letlands historien. Den betydelige vækst i det høstede korn skyldes primært stigning i det dyrkede areal.

KGB-bygningen genåbnet

"Corner House" udstillingen i den tidligere KGB bygning på 61 Brivibas Street i Riga er genåbnet for offentligheden. Udstillingen på første sal i det tidligere KGB hovedkvarter, arrangeret af Museum for besættelsen, er gratis. Besøgende kan også gå på guidede ture i bygningen. "Corner House" vil være åben hver dag undtagen tirsdag - fra 10:00 til 17:30

på mandage, torsdage og fredage fra klokken 12 til 19 på onsdage, og fra 10:00 til 16:00 på lørdage og søndage.

Karosta Prison rangerer blandt verdens top 10 mest specielle overnatningsmuligheder.

Rejse portalen "Premier Traveller" har placeret Karosta Prison i Liepaja blandt verdens 10 mest usædvanlige steder at bo under en tur til udlandet. "Premier Traveller" har afsløret deres 10 steder, der tilbyder mindeværdige oplevelser - vilde, skøre og vidunderlige ophold rundt omkring på kloden. Karosta Prison er faktisk et fængsel, men er nu omdannet til et hotel.

Den 19-20 februar vil udenrigsminister Edgars Rinkēvičs være på besøg i Minsk, Hviderusland.

Under besøget vil Edgars Rinkēvičs mødes med formanden for Belarus, Alexander Lukasjenko, udenrigsminister Vladimir Makei, og repræsentanter for ikke-statslige organisationer, der arbejder på spørgsmål om demokrati og menneskerettigheder.

Møderne vil fokusere på foranstaltninger, der kan træffes for at styrke forbindelserne mellem EU og Belarus under det lettiske formandskab for EU-Rådet. Da det østlige partnerskab, herunder samarbejde med Hviderusland, er en af prioriteterne for Letlands formandskab er Letland interesseret i at opnå fremskridt i forbindelserne mellem EU og Belarus, især i spørgsmål om mobilitet.

Offentligt møde i Østersø NGO Netværket (Danfö) samt netværkets årsmøde

Tirsdag den 10. marts 2015, kl. 18.00 - 21.00

Filip Sogns Menighedssal, Kastrupvej 57.

Tilmelding til mødet: mail@bs-ngo.dk

Oplys venligst hvilken organisation du repræsenterer på mødet.

Program:

Kl. 18:00: Velkomst ved Jens William Grav, Netværkets koordinator

Kl. 18:05: Den fremtidige udvikling i Østersøregionen, herunder NGO'ernes rolle i denne udvikling.

v. Flemming Stender, direktør, Baltic Development Forum

Flemming Stender afløste i august 2014 Hans Brask som direktør for Baltic Development Forum.

Kl. 18.45-19.15: pause

Herefter årsmøde

Årsmødet er åbent for medlemmer af medlemsorganisationer. Ved afstemninger kan den enkelte medlemsorganisation dog kun være repræsenteret ved 3 stemmeberettigede.

Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	tlf. 3871 1825 kirsten.gjaldbaek@gmail.com
	Jytte Nørgaard Helio Helleruplund Allé 4 2900 Hellerup Næstformand	tlf. 3962 2922 jytte@helio.dk
	Aase Lundbye Gustav Esmanns Allé 6 2860 Søborg Kasserer	mobil 2532 0470 aaselundbye@gmail.com
	Lis Nielsen Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	mobil 23444179 lis.hazel.nielsen@skolekom.dk
	Anita Vizina Nielsen Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød Næstformand	dk. tlf. 4031 4959 jvizinanielsen@webspeed.dk lettisk tlf. 371 29326966 anitaviz@inbox.lv
	Anda Dyrlund-Parbst Horserød byvej 3 3000 Helsingør Webmaster	tlf. 2016 0963 anda.zarane@gmail.com
	Niels Bendix Knudsen Lille Havelsevej 86 3310 Ølsted Bestyrelsesmedlem	mobil 40312345 nbendix@mail.dk
	Peter Fjerring Søndre Allé 6 1.th 2900 2500 Valby Suppleant	mobil 2025 1783 peterfjerring@hotmail.com

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte. Vi ser gerne at artikler på engelsk eller lettisk er oversat når vi modtager dem.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Aase Lundbye.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Bankoverførsel via netbank sker til:

Danske Bank, reg. 1551, konto 000 0773 654

Årskontingent:

Enkeltpersoner	250 kr.
Husstande	350 kr.
Unge under 26 og pensionister	175 kr.
Organisationer m.m.	550 kr.

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø

Tlf. 3927 6000, Fax. 3927 6173,

embassy.denmark@mfa.gov.lv

Ambassadør: Kaspars Ozoliņš

Tredje Sekretær: Katrīne Ozoliņa

Ambassadør's Sekretær/ Konsulær assistent

Sandra Jurika

House Manager: Kaspars Judzis

Udenrigsministeriets hjemmeside:

www.mfa.gov.lv/dk/copenhagen

Den Danske Ambassade i Letland,

Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia

Tlf. +371 6722 6210, Fax +371 6782 0234,

rixamb@um.dk, www.ambriga.um.dk/da

Ambassadør: Per Carlsen

Konsul/Attaché:

+371 6722 6210 ext. 16 /mob. +371 2612 1002

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Marijas iela 13, K.3, LV-1050 Riga, Latvia

Tlf. +371 67 289 994,

dki@dki.lv, www.dki.lv

Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København

Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk

Webmaster: Anda Dyrlund-Parbst

Kode til at se seneste numre af bladet: [vairalat](#)

KALENDER

10. marts kl. 18-21 **Østersø-NGO-Netværk (Danfø) møde**
Filip Sogns Menighedssal, Kastrupvej
57, København S

12. mar. kl. 19.00 **Rite Højskoles årsmøde**
Toftlund Højskole,
6520 Toftlund

16. marts kl. 19 **Rite Højskoles årsmøde**
Aalholms Kirkesal,
Bramslykkevej 18A,
2500 Valby

23. marts kl 19 **Foreningen Danmark-Letland**
Generalforsamling
Kulturhuset Kilden,
Nygaardsplads 31,
Brøndbyøster

14. juni. **Møde ved det Lettiske Monument**
nærmere besked fra ambassaden om
tidspunkt

Vi forventer, at der i forbindelse med Letlands EU-for-
mandsskab kan komme yderligere arrangementer, hvor
foreningens medlemmer bliver inviteret. Vi vil udsende disse
invitationer på mailinglisten og sætte dem på hjemmesiden,
så snart vi får dem.

I sidste nummer stod der ved en fejl april i en overskrift for
generalforsamling: **Det er nu i marts.**

Olga Rodena fortæller om lettiske vanter i Europahuset. Fotograf er Jonathan fra www.dkdiplomat.dk